

РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ СТИМУЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ В УКРАЇНІ

Шовкалюк Ю.В., ст.викл. ТЕФ

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
shovkalyuk@gmail.com

Надмірне споживання енергії спричиняє для України значні ризики в сферах енергетичної безпеки, державних витрат, охорони довкілля, а отже, має значний потенціал для покращення. Один із інструментів впливу на зниження споживання ресурсів і зменшення енергетичної залежності держави - впровадження у нормативну базу вимог щодо підвищення енергоефективності. У 2010р. був підписаний Протокол про Приєднання України до Енергетичного співтовариства, що набув чинності у 2011р. Згідно з ним Україна повинна ратифікувати відповідні норми законодавства ЄС для підвищення енергетичної безпеки та енергоефективності, а також для створення конкурентного середовища. Розроблено Національний план дій з енергоефективності до 2020 р., який розглядає наступні сфери – житловий сектор, послуги, промисловість, транспорт. З урахуванням Директив ЄС (2010/30, 2010/31, 2012/27, 2003/30, 2009/28 та ін.) в Україні за останні роки прийнято нові Закони, стандарти та інші нормативно-правові документи у сфері енергоефективності. Зокрема, прийнято ЗУ «Про енергоефективність будівель», який регламентує обов'язкову наявність енергосертифікату будівель з 2018р.; ЗУ «Про запровадження нових інвестиційних можливостей ... для проведення масштабної енергомодернізації», яким створюється ринок енергосервісу для залучення інвестицій для термомодернізації бюджетних будівель і споруд; ЗУ «Про комерційний облік комунальних послуг» та ЗУ «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» для захисту прав споживачів та ін. Прийнято стандарти стосовно організації енергетичного менеджменту [1], енергетичного аудиту [2], розрахункових витрат енергії на різні потреби [3], розробки енергетичного паспорту для нових та реконструйованих будівель, методів оцінювання показників енергоефективності та ін. Імплементация Директив ЄС і удосконалення законодавчо-нормативної бази продовжується.

Для вирішення важливої проблеми енергетичного сектору – опалення житлового фонду, - Україна вже зробила перший крок, запровадивши програму «Теплих кредитів», яку адмініструє Держагенство з енергоефективності та енергозбереження. Створення Фонду Енергоефективності згідно з прийнятим Законом [4] для вирішення проблем споживання енергоресурсів населенням є загальноприйнятою практикою для країн Центральної та Східної Європи. Створення Фонду – можливість отримати сталий! довгостроковий механізм фінансування проектів з енергоефективності, за рахунок якого можна досягти більш ніж 1 млрд.м3 щорічної економії газу через 3-5 років. Підтримка імплементції проектів повинні відбуватися за активної участі донорів та міжнародних фінансових організацій (МФО), при цьому мають бути створені Наглядова рада та забезпечено міжнародний аудит. Довіра населення для діяльності Фонду є дуже важливою, тому діюча програма Уряду («теплі кредити», рис.1), яка створила попит та має позитивну репутацію серед споживачів, має трансформуватися в більш масштабну. Фонд має стати каталізатором до залучення інвестицій в подібні проекти.

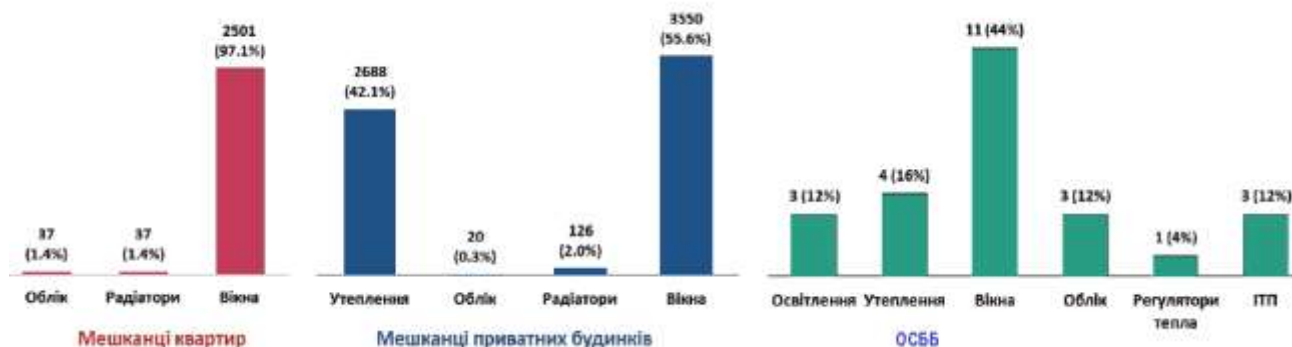

Рис.1 – Структура профінансованих державою енергозберігаючих заходів [4]

В Україні діє декілька програм фінансування заходів з енергоефективності. З боку держави ці програми адмініструють ДАЕЕ та НКРЕКП, а з боку МФО та донорів – ЕБРР, МБРР, ЕІБ, KfW, НЕФКО, Е5Р, SIDA та ін. Незважаючи на те, що найбільша інвестиційна потреба є в житловому секторі, фокусом більшості програм є модернізація теплокомуненерго або санація громадських будівель.

В даний час розробляються 3 додаткові ініціативи з фінансування заходів енергозбереження: створення національного Фонду енергоефективності за підтримки ЄС та Німеччини; імплементация Нафтогазом «ЕСКО моделі» з заміни газових котлів (Банк Розвитку Китаю); фінансування ЄБРР енергоефективних проектів в житловому секторі через комерційні банки (UREEF).

Література: 1. ДСТУ ISO 50001:2011 Системи енергетического менеджмента. 2. ДСТУ ISO 50002:2016 Енергетичні аудити. 3. ДСТУ Б EN ISO 13790:2011 Розрахунок енергоспоживання на опалення, охолодження та ГВП. 4. ЗУ «Про Фонд енергоефективності» № 2095-19, від 08.06.2017р.